

ساعت امتحان: ۱۰/۵ صبح
وقت امتحان: ۶۰ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۲۷
تعداد برگ سؤال: ۲ برگ

ش. صندلی (ش. داوطلب): نام واحد آموزشی: دبیرستان غیر دولتی مبتکران نوبت امتحانی: دی ۹۹
نام و نام خانوادگی: نام پدر: پایه: یازدهم رشته: انسانی
سؤال امتحان درس: علوم و فنون ادبی ۲ نام دبیر: سهند سلطاندوست سال تحصیلی ۴۰۰-۱۳۹۹

بارم

۱/۵

۴ نمره

الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

۱. کدام یک از ویژگی‌های فکری سبک عراقی موجب پیدایش عرفان در قرن هفتم شد؟ به طور کامل و دقیق بنویسید:

۱.

۲.

۳.

۲. جدول زیر را تکمیل کنید:

نام نویسنده	نوع نثر کتاب	موضوع و محتوا
سعدی		
مرصاد العباد		
تاریخ جهانگشا		

۳. چرا در عصر مغول و تیمور، تاریخ‌نویسی رواج پیدا کرد؟ توضیح دهید.

۰/۵

۶ نمره

ب) موسیقی شعر (عروض)

۴. با خوانش درست بیت‌ها، رکن‌های آن را مشخص کنید و هر رکن را در خانه خود جای دهید و جدول را کامل کنید.

(حافظ)

آ) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست / کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم

پایه‌های آوایی	مَنْ كِ دَا رَمْ		
نشانه‌های هجایی	گَر دِ شِ گِی	تِ یِ دُونِ پَر	

(اخوان ثالث)

ب) من امشب آمدستم وام بگزارم / حسابت را کنار جام بگذارم

پایه‌های آوایی			
نشانه‌های هجایی	کِ نَا رِ جَا		

(عطار)

پ) عنکبوتی را به حکمت دام داد / صدر عالم را درو آرام داد

پایه‌های آوایی			
نشانه‌های هجایی	رَا بِ حِ كَمَتْ		

۶ نمره

ج) زیبایی‌شناسی (آرایه‌های ادبی)

۵. در ابیات زیر تشبیه‌های فشرده (بلیغ) و گسترده را بیابید و پایه‌ها آن‌ها را مشخص کنید: (ممکن است فقط یک نوع تشبیه وجود داشته باشد).

(حافظ)

آ) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی / گوش کشیده است؛ از آن گوش به من نمی‌کند

پایه‌های تشبیه:

(وفایی)

ب) دل گرفتار بلای عشق توست / جان شهید کربلای عشق توست

پایه‌های تشبیه:

۱/۵

بارم

۰/۵

۶. وجه شبه را در شعرهای زیر مشخص کنید:

- (آ) صدا چون بوی گل در جنبش آب/ به آرامی به هر سو پخش می‌شد
وجه شبه: (فریدون توللی)
- (ب) نفس کز گرم‌گاه سینه می‌آید برون، ابری شود تاریک.
وجه شبه: (اخوان ثالث)

۷. دو پایه اصلی تشبیه (مشبه و مشبه‌به) را در اشعار زیر مشخص کنید:

- (آ) پشت هیچستان چتر خواهش باز است...
مشبه: مشبه‌به: (سهراب سپهری)
- (ب) هر چه به گرد خویشتن می‌نگرم در این چمن/ آینه ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان
مشبه: مشبه‌به: (هوشنگ ابتهاج)

۳

۸. نوع تشبیه و پایه‌های آن را در ابیات زیر مشخص کنید: (بیت دوم دو نوع مختلف تشبیه دارد. در همه موارد پایه‌های تشبیه را به دقت تعیین کنید.)

- (آ) برای قد کشیدن در هوایت/ دلم مثل صنوبرها صبور است
نوع تشبیه: پایه‌های تشبیه: (سلمان هراتی)
- (ب) زمین چو سینه سهراب زیر جوشن برگ/ فرو نشسته در آن ناوک صنوبر و غان
نوع تشبیه (۱): پایه‌های تشبیه: (علی موسوی گرمارودی)
- نوع تشبیه (۲): پایه‌های تشبیه: (علی موسوی گرمارودی)

۴ نمره

د) نقد و تحلیل نظم و نثر

۲

۹. متن زیر از «مرصاد العباد» را از نظر زیبایی‌شناسی (کاربرد چهار آرایه ادبی) بررسی کنید:

پس از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد.

۱. کاربرد آرایه نمونه از متن:
۲. کاربرد آرایه نمونه از متن:
۳. کاربرد آرایه نمونه از متن:
۴. کاربرد آرایه نمونه از متن:

۱۰. شعر زیر سروده مولوی را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:

آن یکی آمد در یاری بزد
گفت من؛ گفتش «برو هنگام نیست»
خام را جز آتش هجر و فراق
رفت آن مسکین و سالی در سفر
پخته شد آن سوخته؛ پس بازگشت
باز گرد خانه انباز گشت
حلقه زد بر در به صد ترس و ادب
تا بنجهد بی‌ادب لفظی ز لب
بانگ زد یارش که «بر در کیست آن؟»
گفت «بر در هم تویی ای دلستان»

(آ) سه مورد از ویژگی‌های زبانی ابیات بالا را بنویسید:

۱.
۲.
۳.

(ب) ویژگی فکری حاکم بر شعر چیست؟

۱. موضوع کلی: ۲. مفهوم کلی: ۳. لحن و مقصود بیان: (۰/۷۵)

۰/۵

(ب) دو مورد از ویژگی‌های ادبی شعر را بنویسید:

۱. قالب شعر: ۲. شکل بیان: (۰/۵)

موفق باشید

جمع کل

۲۰

نمره ورقه (به عدد):	به حروف:	نمره تجدید نظر (به عدد):	به حروف:
نام/ نام خانوادگی دبیر:	تاریخ/ امضاء: / ۱۳۹۹	نام/ نام خانوادگی دبیر:	تاریخ/ امضاء: / ۱۳۹۹

نام واحد آموزشی: دبیرستان غیر دولتی مبتکران

درس: علوم و فنون ادبی ۲
سال تحصیلی: ۴۰۰-۱۳۹۹

نام دبیر: سهند سلطاندوست
پایه: یازدهم

نوبت امتحانی: دی ماه ۹۹
رشته: انسانی

ساعت امتحان: ۱۰/۵ صبح
وقت امتحان: ۶۰ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۲۷
تعداد برگ سؤال: ۲ برگ

الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی ۴ نمره

۱. ۱. حمله مغول (۰/۲۵ نمره) و قوت گرفتن اعتقاد به قضا و قدر (۰/۲۵ نمره)؛
۲. بی‌توجهی به امور دنیوی (۰/۲۵ نمره) و دل بستن به حیات باقی (۰/۲۵ نمره)؛
۳. سرخوردگی و ناامیدی (۰/۲۵ نمره) شعرا و ادبا از اوضاع اجتماعی (۰/۲۵ نمره).

۲. (هر خانه جدول ۰/۲۵ نمره)

موضوع و محتوا	نوع نثر کتاب	نام نویسنده	
تعلیمی	مسجع	سعدی	گلستان
عرفانی	ساده	نجم‌الدین رازی	مرصاد العباد
تاریخی	مصنوع و پیچیده	عطاملک جوینی	تاریخ جهانگشا

۳. فرمانروایان ایلخانی [او تیموری] به اخبار و سرگذشت نیاکان و پدران خود (۰/۲۵ نمره) و شرح جنگ‌ها و فتوحات آن‌ها دلبستگی فراوانی داشته‌اند (۰/۲۵ نمره).

ب) موسیقی شعر (عروض) ۶ نمره

۴. (هر خانه جدول ۰/۲۵ نمره)

پایه‌های آوایی	مَنْ كِ دَا رَمَ	دَرِ گِ دَا یِی	گَنْ جِ سَلْ طَا	نِی بِ دِسْت
کِی طَ مَعِ دَر	گَرِ دِ شِ گِی	تِی یِ دُونِ پَر	وَرِ کِ نَم	
نشان‌های هجایی	_ _ U _	_ _ U _	_ _ U _	_ U _

۵. (هر خانه جدول ۰/۲۵ نمره)

پایه‌های آوایی	مَ نِیْمِ شَبِ آ	مَ دَسِ تَمِ وَا	مِ بُوْگِ زَا رَمَ
حِ سَا بَتِ رَا <td>کِ نَا رِ جَا <td>مِ بُوْگِ ذَا رَمَ <td></td> </td></td>	کِ نَا رِ جَا <td>مِ بُوْگِ ذَا رَمَ <td></td> </td>	مِ بُوْگِ ذَا رَمَ <td></td>	
نشان‌های هجایی	_ _ _ U	_ _ _ U	_ _ _ U

۶. (هر خانه جدول ۰/۲۵ نمره)

پایه‌های آوایی	عَنْ کَ بُو تِی	رَا بِ حِکَ مَتَ	دَا مِ دَادَ
صَدِرِ عَا لَمَ <td>رَا دَرُوْآ <td>رَا مِ دَادَ <td></td> </td></td>	رَا دَرُوْآ <td>رَا مِ دَادَ <td></td> </td>	رَا مِ دَادَ <td></td>	
نشان‌های هجایی	_ _ U _	_ _ U _	_ U _

ب) زیبایی‌شناسی (آرایه‌های ادبی) ۶ نمره

۵. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) آ) نوع تشبیه: تشبیه فشرده [بلیغ]. مشبّه: ابرو. مشبّه‌به: کمان.
- ب) نوع تشبیه: تشبیه فشرده [بلیغ]. مشبّه: عشق / عشق / جان. مشبّه‌به: بالا / کربلا / شهید کربلا.
۶. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) آ) وجه شبه: مصراع ۲ / [به آرامی] پخش شدن. (ب) وجه شبه: تاریک / تاریکی.
۷. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) آ) مشبّه: خواهش. مشبّه‌به: چتر. (ب) مشبّه: ضمیر. مشبّه‌به: آینه.
۸. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) آ) نوع تشبیه: تشبیه گسترده؛ مشبّه: دلم. ادات تشبیه: مثل. مشبّه‌به: صنوبرها. وجه شبه: صبوری. نوع تشبیه (۱): تشبیه گسترده؛ مشبّه: زمین. ادات تشبیه: چو. مشبّه‌به: سینۀ سهراب. نوع تشبیه (۲): تشبیه فشرده [بلیغ]؛ مشبّه: برگ / صنوبر / غان. مشبّه‌به: جوشن / ناوک / ناوک.

د) نقد و تحلیل نظم و نثر

۴ نمره

۹. ۱. کاربرد سجع: گل و دل.
 ۲. کاربرد تشبیه: ابر کرم / باران محبت.
 ۳. کاربرد تناسب (مراعات نظیر): ابر، باران، بارید.
 ۴. کاربرد تکرار: گل.
 ۱۰. (آ) (اشاره به حداقل ۳ مورد: هر مورد ۰/۲۵ نمره)
۱. استفاده از واژگان عربی: معتمد، فراق، نفاق، لفظ و ...
 ۲. کاهش سادگی و روانی کلام / حرکت به سوی دشواری متن.
 ۳. کاربرد «ب» سر فعل «بجهت» / کاربرد «می» به جای «یکی» به جای «کسی».
 (ب)
۱. موضوع کلی: عرفانی.
 ۲. مفهوم کلی: پرهیز از خودبینی / رسیدن به مقام فناء فی الله.
 ۳. لحن و مقصود بیان: وعظ و اندرز.
 (هر مورد ۰/۲۵ نمره)
۱. قالب شعر: مثنوی.
 ۲. شکل بیان: داستانی.
 (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

ایران توانسته
 توشه ای برای موفقیت